

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud Brno-venkov rozhodl soudkyně Mgr. Simonou Hájkovou ve věci

žalobce: **Benediktinské opatství Rajhrad**, IČO: 00489174
sídlem Klášter 1, 664 61 Rajhrad
zastoupený advokátem JUDr. Alena Štumpfová
sídlem Markétská 1, 160 00 Praha 6

proti

žalované: 1) **Mendelova univerzita v Brně**, IČO: 62156489
sídlem Zemědělská 1, 613 00 Brno
zastoupená advokátem JUDr. Milan Vašíček MBA
sídlem Lidická 710/57, 602 00, Brno

žalované: 2) **Česká republika - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**,
IČO: 00022985
sídlem Karmelitská 529/5, 118 12 Praha 1

o určení vlastnictví,

takto:

- I. **Z a m í t á s e** žaloba, kterou se žalobce domáhal určení, že je vlastníkem pozemků p. č. 1771-ostatní plocha, p. č. 1772 – ostatní plocha, p. č. 1862/1 – lesní pozemek, p. č. 1865/1 – lesní pozemek, p. č. 1867/14 – lesní pozemek, p. č. 1907 – lesní pozemek, p. č. 1908 – lesní pozemek, p. č. 1909 – lesní pozemek, p. č. 19110 - lesní pozemek, p. č. 1911 - lesní pozemek, p. č. 1912 - lesní pozemek, vše zapsáno na LV č. 1494 pro k. ú. Rajhrad

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Dagmara Lajcmanová

v katastru nemovitostí u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, katastrální pracoviště Brno-venkov a dále **se z a m í t á žaloba** v části, v níž se žalobce domáhal určení, že je vlastníkem pozemků p. č. 251/1 – lesní pozemek, p. č. 251/3 – zastavěná plocha a nádvoří, p. č. 252 – lesní pozemek, p. č. 253/1 – lesní pozemek, p. č. 253/3 – zastavěná plocha a nádvoří, p. č. 254 – lesní pozemek, p. č. 255 – lesní pozemek, p. č. 256 – lesní pozemek, p. č. 257 – lesní pozemek, vše zapsáno na LV č. 129 pro k. ú. Popovice u Rajhradu u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, katastrální pracoviště Brno-venkov.

- II. Žalobce je povinen zaplatit 1. žalované na náhradě nákladů řízení částku 32.912 Kč k rukám JUDr. Milana Vašíčka, MBA, advokáta, a to do 3 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.
- III. Žalobce je povinen zaplatit 2. žalované na náhradě nákladů řízení částku 3.227 Kč, a to do 3 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

1. Žalobou ze dne 10. 12. 2015 se žalobce domáhal určení, že žalovaný 2) je výlučným vlastníkem nemovitostí, pozemků zapsaných na LV číslo 1494 pro k. ú. a obec Rajhrad a pozemků zapsaných na LV číslo 129 pro k. ú. Popovice u Rajhradu, obec Popovice, vše zapsáno u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Brno- venkov. Žalobce tvrdil, že je církevní právnickou osobou, součástí římskokatolické církve registrovanou v České republice a oprávněnou osobou dle § 3 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, v platném znění (dále jen “zákon o majetkovém vyrovnání” nebo “zákon”). Před zařazením do Rejstříku právnických osob vystupoval žalobce pod názvem Benediktinské opatství Rajhrad, mimo jiné i pod názvem „Das Klosterstift zu Raigern“. Kontinuita této právnické osoby dokládal potvrzením Konference vyšších představených mužských řeholí v České republice z 27.2.2014 a 7.12.2015.
2. Žalobce tvrdil, že byl ke dni 25. 2. 1948 knihovním vlastníkem níže uvedených nemovitostí - pozemků a staveb původně zapsaných v Moravských zemských deskách č. 329 pro velkostatek Rajhrad, Ostrovačice a Domašov vedených u Moravského zemského soudu. Žalobce označil nemovitosti dle stavu v době, kdy se staly předmětem majetkové křivdy dle zákona č. 428/2012 Sb.
3. Uvedl, že předmětný nemovitý majetek přešel z vlastnictví žalobce do vlastnictví státu v rozhodném období dle § 5 písm. a) zákona odnětím věci bez náhrady postupem dle zákona č. 142/1947 Sb., resp. dle zákona č. 46/1948 Sb.. Dne 22. 4. 1948 zaslalo Ministerstvo zemědělství žalobci oznámení o zamýšleném převzetí veškerého nemovitého majetku žalobce, tj. i majetku specifikovaného v žalobě. Poznámka zamýšleného převzetí byla 26. 5. 1948 poznamenána do Zemských desek. Dne 10.3.1948 rozhodlo Ministerstvo zemědělství pod č.j. 6998/48–IX/R-12,

o revizi první pozemkové reformy dle zákona č. 142/1947 Sb., jehož předmětem byl i předmětný nemovitý majetek, dne 22. 4. 1948 rozhodlo Ministerstvo zemědělství pod č.j. 33.371/48-IX/R-31 o výpovědi práva hospodaření. Následně byla část předmětného majetku, jež byla specifikována v k. ú. Rajhrad, přidělena rozhodnutím Krajského národního výboru - zemědělské správy v Brně dne 9. 12. 1955 z vlastnictví státu do vlastnictví Československého státu - správy školního lesního hospodářství fakulty lesnické v Brně (dále jen „příděl č. 1“). Druhá část předmětného nemovitého majetku v k. ú. Popovice byla rozhodnutím shodného subjektu přidělena téhož dne z vlastnictví státu do vlastnictví Československého státu - správy školního lesního hospodářství fakulty lesnické v Brně (příděl č. 2). Žalobce tvrdil naléhavý právní zájem na požadovaném určení s odůvodněním, že žalovaná 1) je zapsána jako vlastník předmětných nemovitostí, ač se vlastníkem nikdy nestala. Po provedení zápisu žalované 2) jako vlastníka předmětného nemovitého majetku v katastru nemovitostí, může žalobce uplatnit v zákonem stanovené lhůtě nárok na vydání svého historického knihovního majetku. Žalobce odkázal na vyhotovené srovnávací sestavení parcel, z něhož vyplývá, že číslům parcelním pozemků dle Moravských zemských desek č. 329 odpovídají níže uvedená čísla v katastru nemovitostí uvedená v žalobě pod bodem V. Žalobce specifikoval rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy z 23. 8. 1999, z 27. 12. 2000 a z 24. 4. 2006, jimiž byly převedeny z vlastnictví České republiky, s právem hospodaření Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, do vlastnictví žalovaného 1) pozemky v k. ú. Rajhrad a k.ú. Popovice u Rajhradu. Žalobce uplatnil jako oprávněná osoba svůj nárok na vydání shora uvedeného nemovitého majetku výzvou z 18. 12. 2013 doručenou žalované 1), osobě zapsané v Katastru nemovitostí jako vlastník. Žalovaná v dopise ze 6. 1. 2014 uvedla, že výzvě nelze vyhovět, neboť žalovaná 1) není povinnou osobou ve smyslu § 4 zákona. Dne 31. 7. 2014 zahájil žalobce u místně a věcně příslušného orgánu správní řízení.

4. Žalobce dle § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb. podal u soudu žalobu o určení vlastnického práva státu z důvodu, že věc z původního majetku registrovaných církví a náboženských společností byla převedena z majetku státu do vlastnictví jiné osoby v rozporu s ust. § 29 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku. Převod jako akt učiněný v rozporu s kogentním ustanovením zákona č. 229/1991 Sb. je tak postižen absolutní neplatností od samého počátku.
5. Žalobce odkázal na judikaturu týkající se § 29 zákona č. 229/1991 Sb., zejména na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky č.j. 28 Cdo 257/2013 či 28 Cdo 703/2014, nálezy Ústavního soudu České republiky z 2. 2. 2005, sp.zn. II ÚS 528/02, nálezy pléna Ústavního soudu České republiky z 1. 7. 2010 Pl. ÚS 9/07.
6. V otázce převodu majetku státu do vlastnictví vysokých škol zřízených dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, odkázal žalobce na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 28 Cdo 2798/2006. Z tohoto rozhodnutí vyplývá, že v případě rozhodnutí MŠMT se jedná o právní akt státního orgánu, kdy ministerstvo je povinno zkoumat, zda převáděný majetek není blokován ust. § 5, respektive § 29 zákona č. 221/1991 Sb.. V případě tohoto nemovitého majetku MŠMT opomnělo tyto skutečnosti zkoumat, předmětný majetek převedl bez dalšího na žalovaného 1), místo toho, aby jej ponechal ve vlastnictví žalovaného 2).
7. **Žalovaný 1)** navrhl zamítnutí žaloby (č.l. 91-96). Deklaroval, že si je vědom majetkových křivd, k nimž v České republice došlo v období nesvobody v letech 1948 až 1989, je zcela ztotožněn se snahou České republiky zmírnit následky těchto majetkových a jiných křivd, které byly spáchány komunistickým režimem. Zároveň však konstatoval, že v zájmu odčinění či nápravy jakýchkoliv majetkových křivd, k nimž objektivně došlo, by nemělo docházet ke vzniku křivd nových (viz. nálezy Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 2166/10 z 22.2.2011), nespravedlivých o to více, že zákonný podklad pro narovnání křivd napáchaných totalitním režimem na církvích a církevních právnických osobách, tedy zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s

církvemi a náboženskými společnostmi, byl Parlamentem České republiky přijat až po několika desetiletích od pádu komunistického režimu v roce 1989.

8. Žalovaný 1) tvrdil, že veškeré pozemky, na něž vznáší žalobní nárok žalobce, již celou řadou let v dobré víře užívá a nezbytně potřebuje k plnění svých úkolů vyplývajících z jeho postavení coby veřejné vysoké školy (university), tj. zejména k praktické výuce studentů ve studijních programech Lesnictví a lesní inženýrství, Krajinářství a krajinné inženýrství, konkrétně se jedná o předměty jako např. myslivost, management populací zvěře, krajinářské úpravy, péče o dřevinnou vegetaci, pěstování lesa, hospodářského úprava lesa, a další. V rámci výuky zahraničních studentů je areál bažantnice využíván pro specifické předměty. Tvrdil, že v rámci dotčených pozemků je vybudována a provozována mobilní výuková naučná stezka pro studenty předmětu myslivost, dotčené pozemky, historicky i v současnosti, jsou využívány k vědecké a výzkumné činnosti studentů a zaměstnanců Lesnické a dřevařské fakulty. Žalovaný má zájem předmětné pozemky tvorící jeden celek v podobě tzv. bažantnice užívat i nadále. Neboť je povinen nakládat hospodárně se svým majetkem, nepřichází do úvahy, aby svůj majetek bez dalšího dobrovolně vydal a nebránil jej legálními prostředky.
9. Žalovaný 1) zpochybňoval právní kontinuitu vlastníka historického majetku, vznesl námitku nedostatku totožnosti tzv. historického majetku vymezeného žalobcem v žalobě a jeho tvrzeného ekvivalentu v podobě parcel evidovaných dnešními parcelními čísly a zároveň uvedl, že předpokladem vydání majetku dle restitučního zákona je, že nejde o majetek, který takzvaně nelze vydat dle § 8 restitučního zákona. Tvrdil, že na dotčených pozemcích považovaných žalobcem za součást jeho historického majetku, a to konkrétně na pozemku p. č. 253/3 v k. ú. Popovic u Rajhradu a dále na pozemku p. č. 251/3 v k. ú. Popovice u Rajhradu se nacházejí stavby ve vlastnictví žalovaného 1), a to budova č. ev. 1, jiná stavba sloužící jako sklad náradí (č.l. 93) a budova č. ev. 2, jiná stavba sloužící jako lovecká chata (administrativní zázemí při pořádání honů v bažantnici). Tvrdil, že výše uvedené stavby byly na pozemcích postaveny po 25. 2. 1948, v souladu se stavebním zákonem a jsou žalovaným 1) užívány. Vznesl námitku exempce (vynětí) z restitučního zákona dle § 8 restitučního zákona bránící vydání těchto dvou pozemků žalobci, dodal, že vedle samotných pozemků zastavěných nelze dle § 8 odst. 1 písm. a) restitučního zákona vydat ani přilehlé části pozemků obklopujících tyto stavby a rovněž ty části pozemků, jež tvoří či z povahy věci musí tvořit přístupové cesty k oběma pozemkům a stavbám na nich se nacházejících. Tyto specifikoval (č.l.93).
10. Žalovaný 1) v souvislosti se zastavěností pozemku rovněž zdůraznil, že po 25. 2. 1948, konkrétně v letech 1985 až 1986, byly pozemky dotčené uplatňovaným nárokem (tzv. bažantnice), oploceny a v roce 1998 byla nově zbudovaná vstupní brána bažantnice, což dle žalovaného 1) brání k jejich vydání dle § 8 odst. 1 písm. a) restitučního zákona.
11. Zároveň dle žalovaného 1) jednou ze základních podmínek úspěchu žaloby dle § 18 odst. 1 restitučního zákona je skutečnost, že předmětem žaloby je majetek nabytý v rozporu s blokačním ust. § 29 zákona o půdě. Dle tohoto ustanovení nelze převádět do vlastnictví jiným osobám majetek, jehož původním vlastníkem byly církve, náboženské řády a kongregace do přijetí zákonů o tomto majetku. Z díkce blokačního ustanovení je zřejmé, že zákonný zákaz změny vlastníka původně církevního majetku postihoval pouze převody původně církevního majetku, nikoliv však jeho přechod, což hodnotil jako klíčové.
12. Žalovaný nabyl vlastnické právo k dotčeným pozemkům na základě rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vydaných dle § 101 odst. 5, věta druhá a třetí zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, tedy formou přechodu. Žalovaný 1) tvrdil, že účinky blokačního ustanovení zakotvené v § 29 zákona o půdě na nabytí vlastnického práva žalovaného 1) k dotčeným pozemkům nedopadají. Dále poukázal na nemožnost soudního přezkumu neplatnosti rozhodnutí ministerstva, rozhodnutí, která ač nebyla vydána v režimu správního řízení, mají charakter veřejnoprávního aktu, jehož účinky nelze posuzovat,

přehodnocovat a měnit za použití předpisů soukromého práva. Na předmětná pravomocná rozhodnutí nelze aplikovat ani ustanovení občanského zákoníku o právních úkonech a jejich absolutní neplatnosti, jichž se dovolává žalobce. Veřejnoprávní akty, tj. právní akty vydávané orgány veřejné moci, lze z hlediska v souladu s hmotným právem členit pouze na rozhodnutí zákonná, nezákonná a nicotná. Poukázal na ust. § 135 odst. 2 o.s.ř., na presumpci správnosti správních aktů, kdy zároveň konstatoval, že u kategorie aktů procesně vadných nebo aktů vadných věcně (nezákonných) presumpce správnosti platí, dokud nejsou stanoveným postupem opraveny nebo zrušeny, jsou tedy kladeny na roveň aktům bezvadným, mají původně sledované právní účinky. (srovnej rozsudek Nejvyššího soudu z 17. 8. 2004, sp.zn. 20 Cdo 723/2003, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 1998, sp.zn. 3 Cdon 1091/96, z 21. 8. 2000, sp.zn. 22 Cdo 455/99 ze dne 24. 1. 2002, sp.zn. 22 Cdo 1622/2000, jehož správnost byla potvrzena zvláštním senátem dle zákona č. 131/2002 Sb. i Ústavním soudem 5. 5. 2004, sp.zn. II. ÚS 770/02.) Právní závěry obsažené v označených rozhodnutích jsou plně respektovány i v soudních sporech, jichž je žalovaný 1) účastníkem (např. rozsudek Okresního soudu v Blansku ze dne 30. 7. 2009, č.j. 12 C 210/2008 – 47). Žalovaný v souladu se zásadou ochrany legitimního očekávání dle § 13 občanského zákoníku očekává, že v nynější věci bude postupováno shodně.

13. Zdůraznil, že z jeho pohledu může být žaloba úspěšná pouze tehdy, pokud budou rozhodnutí MŠMT nicotnými. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp.zn. 3 Ads 43/2005 z 25. 1. 2006 dle něhož „nicotnost správního aktu může být způsobena pouze tak závažnou vadou, která v konečném důsledku znamená, že se na rozhodnutí hledí, jako by vůbec nebyla vydána a po účastníku tudíž nelze spravedlivě požadovat, aby je respektoval nebo se jimi řídil. Typicky se jedná o absolutní nedostatek pravomoci či věcné příslušnosti správního orgánu k projednání, respektive k rozhodnutí dané věci. Dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu z 29. 12. 2005 4 AS 53/2004 uvedl, že žádná z podmínek pro vyslovení nicotnosti označených rozhodnutí MŠMT nesplňují, žalobce nic takového rovněž netvrdí. Žalobce se domáhá pouze částečného přezkumu v části, v níž je založen přechod vlastnického práva k pozemkům označeným v žalobě. Dle Nejvyššího soudu v citovaném v rozsudku z 17. 8. 2004, č.j. 20 Cdo 723/2003 přezkum věcné správnosti veřejnoprávních aktů do pravomoci civilních soudů dle části první až čtvrté o. s. ř. nespádá. Žalobu vnímá jako cestu vedoucí k anulaci právních účinků pravomocných veřejných aktů. Dle rozsudku Nejvyššího soudu z 17. 8. 2004, sp.zn. 20 Cdo 723/2003 je nutno na citovaná rozhodnutí MŠMT o přechodu sporných pozemků na žalovaného 1) hledět jako na platná a z jejich obsahu dle § 135 odst. 2 o.s.ř. vycházet.
14. Žalovaný 1) rovněž z opatrnosti vznesl námitku vydržení vlastnického práva, neboť) v dobré víře majetek fakticky držel a užíval pro účely výuky svých studentů, a to od doby, kdy majetek nabyl na základě rozhodnutí státu, a to po dobu více než 10 ti let před tím, než žalovaný 1) obdržel výzvu žalobce ze dne 18. 12. 2013 k jejich vydání. Žalovaný 1) dobrou víru, že majetek mu vlastnický náleží, opíral zejména o stav zápisu v katastru nemovitostí a pravomocná, nikdy nezrušená rozhodnutí MŠMT, v jejichž přílohách jsou přesně specifikovány pozemky, jejichž vydání se domáhá žalobce. Žalovanému 1) nebyly známy žádné okolnosti, které by důvodnost jeho přesvědčení o vlastnictví mohly zpochybnit. Po celou dobu držby se choval jako odpovědný vlastník, nemovitosti užíval a udržoval. Žalovaný 1) vystupoval jako vlastník pozemků, komunikoval se státními orgány, krajským úřadem Jihomoravského kraje jako orgánem státní správy lesů. Byl přesvědčen o tom, že lesní pozemky jsou v jeho vlastnictví, kdyby o tom nebyl přesvědčen, jistě by v roce 2002 nevynakládal nemalé finanční prostředky na zpracování lesního hospodářského plánu. Na dotčených pozemcích hospodařil, prováděl zalesňování, prořezávky, probírky do 40 let věku, výchovnou či obnovní těžbu. S žalovaným 1) jako s nesporným a legitimním vlastníkem dotčených pozemků jednali i všechny orgány veřejné moci, aniž bylo vlastnické právo žalovaného 1) zpochybněno. Pochybnosti způsobilé narušit oprávněnost držby

nikdy nevznikly, možnost vydržení majetku dotčeného restitucí dle restitučního zákona předpokládá i důvodová zpráva k ust. § 18 odst. 1 restitučního zákona, která vypovídá o vůli zákonodárce. V této souvislosti žalovaný 1) odkázal na náleží Ústavního soudu z 22. 2. 2011, sp.zn. I. ÚS 2166/10, v němž Ústavní soud konstatoval, že základním předpokladem fungování materiálního právního státu je snaha o nastolení stavu, kdy jednotlivce může důvěřovat aktům státu a jejich věcné správnosti. Konstatoval, že i kdyby se v případě uplatněného restitučního nároku jednalo o pozemky, které tvořily historický majetek žalobce a převod z žalovaného 2) na žalovaného 1) byl v rozporu s blokačním ustanovením a jednalo by se o převod absolutně neplatný, v rozporu s § 29 zákona o půdě, nabyt žalovaný 1) žalobou specifikovaný majetek přinejmenším v důsledku uplatnění institutu vydržení vlastnického práva, pročez ho nemůže vlastnit žalovaný 2). Vydržení majetek žalovaným 1) nelze ani vydat oprávněné osobě dle restitučního zákona, tj. žalobci, není-li jeho vlastníkem žalovaný 2).

15. Rovněž žalovaná 2) navrhla zamítnutí žaloby. Konstatovala, že v článku V. žaloby, v němž je provedeno porovnání, které má vycházet z přílohy číslo 6 žaloby, (srovnávací sestavení parcel), chybí porovnání současných pozemků katastru nemovitostí, a to parc. č. 1771 na parc. č. PK 265/1, parc. č. 1862/1 a 1865/1 na parc. č. PK 414/1, parc. č. 1910 na parc. č. PK 414/2 a parc. č. 1907 na parc. č. PK 111/2. Z doložených porovnání vyplývá, že některé pozemky Pozemkového katastru připadají nyní pouze za části pozemku nebo několika pozemků katastru nemovitostí, nelze však vyčíst, zda zbývající část těchto pozemků katastru nemovitostí, které jsou předmětem žaloby, rovněž připadá za původní pozemky žalobce. Žalobce by měl listiny k prokázání svého nároku doložit, aby bylo postaveno najisto, zda předmětné pozemky jsou v celé své výměře původním majetkem žalobce. Poukázal na LV číslo 129 pro k. ú. Popovice u Rajhradu, z něhož vyplývá, že některé pozemky byly v mezidobí po přechodu na stát zastavěny, což se týká pozemku parc. č. 251/3, jehož součástí je stavba Popovice č. ev. 2 a pozemku parc. č. 253/3, jehož součástí je stavba Popovice č. ev. 1. Za zastavěné je pak nutné považovat i části navazujících pozemků, které jsou nezbytné pro užívání stavby, které by měl přesně vymezit vlastník staveb, první žalovaný. Pokud se žalobce domáhá vydání rozhodnutí o pozemcích, které nelze dle zákona č. 428/2012 Sb. vydat, není k podání žaloby legitimován. Rovněž žalovaný 2) zdůraznil, že pokud jde o zápis předmětných pozemků jako vlastnictví žalovaného 1), došlo k němu na základě rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, vydaných na základě ust. § 101 odst. 5 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, došlo k přechodu vlastnického práva na žalovaného, který legitimně očekával, že tato rozhodnutí jsou v souladu se zákonem. Poukázal na princip dobré víry jednotlivce ve správnost aktů veřejné moci s odkazem na náleží Ústavního soudu sp.zn. I. ÚS 2166/10.
16. Žalovaný 2) rovněž konstatoval, že pozemky, které jsou předmětem žaloby, jsou tím druhem majetku, na který krom restituce naturální dopadá široce pojatá restituce formou finanční náhrady dle ust. § 15 zákona č. 428/2002 Sb., kdy dle odst. 2 citovaného ustanovení má církev římskokatolická, již je žalobce součástí, obdržet od státu finanční náhradu ve výši 47 200 000 000 Kč. Odkázal na smlouvy o finančním vypořádání České republiky s církvemi, které jsou přílohou Sdělení Ministerstva kultury č. 55/2013 Sb. z 28. 2. 2013. Dle smlouvy se Církev římskokatolická vůči České republice zavázala, že uzavřením této smlouvy jsou veškeré nároky Církve římskokatolické, právnických osob zřízených nebo založených jako součást Církve římskokatolické, včetně řádů a kongregací a právnických osob zřízených nebo založených za účelem podpory činnosti Církve římskokatolické k duchovním, pastoračním, charitativním, zdravotnickým vzdělávacím nebo administrativním a hospodářským účelům, jenž se stal v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990 předmětem majetkové křivdy v důsledku některé ze skutečností uvedených v § 5 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, který se podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi nevydává, *vypořádány*, a to včetně nároků, které ke dni uzavření smlouvy nejsou známy. Pokud se žalobce domáhá rozhodnutí o dalším majetku, o jehož vydání hodlá poté žádat, přičemž souběžně dostává od

státu finanční kompenzaci, jedná se i o porušení uvedené smlouvy a žaloba je jednoznačně v rozporu s dobrými mravy.

17. Soud se zabýval tvrzením žalované o naléhavém právním zájmu žalobce na požadovaném určení. Konstatuje, že k otázce charakteru žaloby dle ust. § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb. se Nejvyšší soud vyjádřil, např. v rozsudku z 7. 10. 2015, sp.zn. 28 Cdo 3468/2014 v němž vyložil, že žaloba dle § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb. není preventivní určovací žalobou dle § 80 písm. c) o. s. ř. , nýbrž zvláštním návrhem určovací povahy opírajícím se o výslovné zákonné zmocnění, k jejímuž podání oprávněnou osobu zmocňuje hmotné právo, její úspěšnost nelze podmiňovat prokázáním naléhavého právního zájmu.
18. Žalovaný 1) doplnil procesní stanovisko písemně (č.l. 132) s odkazem na rozsudek **Nejvyššího soudu České republiky z 1. 6. 2016, sp.zn. 28 Cdo 5217/2015**. Konstatoval, že i když specifikované závěry v tomto rozhodnutí byly explicitně formulovány ve věci týkající se obcí a krajů coby veřejnoprávních korporací, musejí nutně dopadat i na veřejné vysoké školy, mezi něž patří prvý žalovaný. Důvodem je analogie mezi postavením obcí či krajů a veřejných vysokých škol, lze tedy logicky předpokládat, že historický církevní majetek byl i v případě převodu na veřejné vysoké školy zákonem č. 111/1998 Sb. na tyto převeden s tím, že stát mohl v rámci realizace své úvahy o tom, co a jak bude předmětem naturálních restitucí, rozhodnout, že bude naturálně restituován. K tomu však nedošlo a místo toho obdrželi církev a církevní právnické osoby za utrpené majetkové křivdy finanční vypořádání. Vzhledem k tomu, že veřejné vysoké školy nepatří mezi tzv. povinné subjekty zakotvené v § 4 restitučního zákona, je historický majetek církví definitivně vlastnictvím veřejných vysokých škol, který nepodléhá naturální restituci.
19. Žalobce se vyjádřil k podáním žalovaného v replice (č.l. 133- 136), má za to, že v žalobě na určení vlastnictví státu je bezpředmětné řešit otázku, zda je dána překážka vydání dle § 8 odst. 1 písm. a) ZMV, když řízení o vydání a jeho podmínkách podle příslušných ustanovení ZMV nastává až okamžikem právní moci rozhodnutí potvrzujícího vlastnictví státu. Dále uvedl, že blokační paragraf je nutné vykládat v kontextu ZMV a s tvrzením žalovaného nelze souhlasit. Neplatný je každý převod či přechod vlastnického práva k historickému majetku církví ze státu na třetí osobu, pokud k transferu vlastnictví došlo v rozporu s legitimním očekáváním církví. Rovněž žalobce odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 28 Cdo 2798/2006, dle kterého je „rozhodnutí MŠMT o přechodu majetku státu do vlastnictví veřejné vysoké školy vydané dle § 101 odst. 5 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, které je v rozporu s blokačním ustanovením zákona o půdě, neplatné podle § 5 odst. 3 zákona o půdě. Žalobce se vyjádřil i k vydržení vlastnického práva žalovaného 1) s tím, že argumentovat dobrou vírou za situace, kdy žalobce od doby vyvlastnění tohoto majetku v roce 1948 do 1. 1. 2013 neměl jakoukoliv možnost se úspěšně domáhat navrácení svého historického majetku, není v daném případě namístě, neboť dobrá víra by popřela nejen blokační paragraf, ale i smyslu ZMV jako jednoho z řady restitučních předpisů. V projednávaném případě právo založené zvláštním restitučním zákonem nelze odeprít s odkazem na obecnou právní úpravu. Tvrdil, že v roce 1999 a 2000, kdy byl nárokován majetek na žalovaného 1) převeden, žalobce neměl jakoukoliv legální možnost takovému převodu zabránit, žalovaný však nemohl jednat v dobré víře v konstitutivní akt státu, jímž byl do katastru nemovitostí jako vlastník předmětných nemovitostí zapsán, neboť katastr nemovitostí neposuzoval, zda se jedná o převod právoplatný či převod v rozporu s blokačním paragrafem. Dle žalobce žalovaný 1) měl přehled o historii nárokováného majetku a muselo mu být známo, že předmětné nemovitosti byly majetkem církevním, když se v katastru obce Rajhrad nachází klášter Rajhrad, který se spornými pozemky tvoří organický celek a vede k němu historická stromová alej.
20. K replice žalobce se vyjádřil žalovaný (podání z 23.9.2016 č.l. 140-144), kdy vyjádřil nesouhlas s názorem žalobce, že není nutno v tomto řízení zabývat se otázkou zastavenosti pozemků,

neboť jsou-li dány okolnosti, které ze zákona brání vydání majetku, je třeba již v řízení o určovací žalobě vycházet z toho, že tyto okolnosti zde budou nejen nyní, ale i v budoucnu, tj. v době, kdy by případně mělo dojít k vydání majetku ze strany státu oprávněné osobě. Žalovaný 1) zdůraznil, že v době vydání rozhodnutí Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy žádný konkrétní restituční nárok neexistoval, ani konkrétní restituční předpis, který byl v tu dobu pouze předjímán. Rozhodnutí Ministerstva školství bylo vydáváno dle ustanovení § 101 odst. 5 věty druhé za středníkem, žalovanému 1) vznikl z vysokoškolského zákona právní nárok na nabytí majetku. Nebylo tedy na úvaze Ministerstva školství, zda majetek přírůstá žalovanému 1) či nikoliv, správní orgán tak byl povinen ze zákona učinit (č.l. 142). V případě, na který odkazuje žalobce – 28 Cdo 2798/2006 Nejvyšší soud označil převod majetku restituovaného dle zákona o půdě za neplatný dle § 5 odst. 3 zákona o půdě při vědomí, že se jedná o majetek, na který již existovalo konkrétní právo oprávněné osoby, zatímco v případě majetku aktuálně řešeném, tomu tak nebylo. Zákonodárce dal zároveň přijetím ust. § 101 odst. 5 věty druhé za středníkem vysokoškolského zákona najevo, že na majetek, který vysoké školy potřebují, nedopadá blokační ustanovení, v případě žalobcem nárokováného majetku se jedná o majetek spadající do zákonné kategorie majetku potřebného k zajištění vzdělávací a vědecké, výzkumné vývojové a další činnosti při uskutečňování akreditovaných studijních programů, tento majetek žalovaný 1) potřebuje k plnění svých úkolů vyplývajících z jeho postavení veřejné vysoké školy (univerzity) k praktické výuce studentů. V judikovaném případě byla situace odlišná v tom, že rozhodnutí ministerstva bylo učiněno v době, když byl uplatněn restituentem nárok k vydáním určitých pozemků dle zákona o půdě. Žalovaný dále tvrdil, že ani existence restitučního zákona nevylučuje aplikaci obecné právní úpravy vydržení vlastnického práva dle občanského zákoníku, zákona č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů, neboť k vyloučení institutu vydržení neexistuje právní podklad (č.l. 143-144). Žalobce žalovaného ani neformálně neupozornil na to, že se jedná o jeho historický majetek.

21. U jednání dne 30.10.2017 (č.l. 246 a násl.) žalovaní odkázali na usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 937/17 z 4.7.2017, opakovaně navrhli zamítnutí žaloby.
22. Soud provedl dokazování konstatováním listin, zejména výpisy z katastru nemovitosti LV č. 1494 pro obec a k. ú. Rajhrad, LV č. 129 pro obec Popovice, k. ú. Popovice u Rajhradu, zapsaných u Katastrálního úřadu pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště Brno - venkov, včetně nabývacích titulů a podkladů zápisu vlastnického práva prvního žalovaného k předmětným lesním pozemkům, včetně specifikace jiných druhů pozemků prokazujících zastavenost pozemků ve shodě dle skutkových tvrzení žalovaných, včetně nabývacích titulů žalovaného 1) na LV č. 129 – rozhodnutí MŠMT 14518/1999 o převodu do vlastnictví dle § 101 odst. 5 zákona č. 111/1998 Sb. a na LV č. 1494 - rozhodnutí MŠMT z 23.8.1999, z 27.12.2000, z 4.4.2006.
23. Dokazování bylo doplněno výpisy z Rejstříku evidovaných právnických osob z 12.3.2014, potvrzením Ministerstva kultury České republiky z 1. 1. 1994 a 14. 11. 1996, potvrzením Konference vyšších představených mužských řeholí v České republice z 27. 2. 2014 a ze 7. 12. 2015, výpisem z Rejstříku evidovaných právnických osob z 12. 3. 2014, výpisy z Moravských zemských desek, knihovní vložky č. 329, z nichž vzal soud za prokázané, že se jedná o historický majetek žalobce, jež je součástí římskokatolické církve, dále výpisy z pozemkové knihy komplexně uzavřeného kat. území Rajhrad – knihovní vložka 1514 a k. ú. Popovice, knihovní vložka 257, z nichž vzal za prokázané, že Lesnická fakulta v Brně se chopila držby přídelu již v roce 1955.
24. Skutečnost, že se v případě pozemků zapsaných na výše citovaných LV se jedná o historický majetek žalobce soud vzal dále za prokázané ze Soupisu a Přehledu majetku žalobce podléhajícího revizi dle zákona č. 142/1947 Sb., a to pro katastrální území Rajhrad a katastrální území Popovice, ze srovnávacího sestavení parcel.

25. Skutečnost, že předmětný majetek přešel z vlastnictví žalobce do vlastnictví státu bez náhrady v rozhodném období dle § 5 postupem dle zákona č. 142/1947 Sb. soud vzal rovněž za prokázané z přídelů č. 1 a č. 2 pro katastrální území Popovice a katastrální území Rajhrad z 9.12.1955, z rozhodnutí Ministerstva zemědělství z 10. 3. 1948, č.j. 6998/48–X/R-12, ze dne 22. 4. 1948 č.j. 33.371/48 – IX/R-31.
26. Z rozhodnutí Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy z 23. 8. 1999 č.j. 26180/99 - 14, z 27. 12. 2000 č.j. 14518/99 - 14, z 4. 4. 2006 č.j. 5906/2006 (přílohy č. 12,13,14), jakož i z žádostí univerzity z 8.12.1998, 6.12.2004 a 17.5.1999, z žádostí o udělení předběžných souhlasů a z rozhodnutí Ministerstva zemědělství o udělení předběžného souhlasu soud vzal za prokázané, že univerzita, tj. žalovaný 1) předložila ministerstvu žádost dle § 101 odst. 5 zákona č. 111/1998 Sb. o přechod pozemků specifikovaných v k.ú. Rajhrad a k.ú. Popovice u Rajhradu, přičemž MŠMT po obdržení předběžného souhlasu dle § 4 odst. 2 zákona č. 289/1995 sb. o lesích (lesního zákona) vydalo rozhodnutí o přechodu majetku státu do vlastnictví veřejné vysoké školy na žádost univerzity, která na jejich vydání měla zákonný nárok. Skutečnost, že univerzita pozemky, na něž vznesl nárok žalobce, užívá, soud vzal za prokázané z výpovědi Ing. M.P., z popsaného rozsahu činnosti univerzity, z investičních akcí univerzity. Z výpovědi této osoby soud vzal rovněž za prokázané, že bažantnice je oplocená. Rozsah pozemků zapsaných v katastru ve vlastnictví žalované 1) soud vzal za prokázané z centrální mapy, stejně jako rozsah pozemků žalobci již vydaných jako původní majetek církve.
27. Výzva žalobce adresovaná žalovanému 1) z 18. 12. 2013, včetně odpovědi, nebyla mezi účastníky sporná, stejně jako zapsané vlastnické právo žalovaného 1) k pozemkům, na něž vznesl žalobce nárok jako na svůj historický majetek.
28. Skutečnost, že žalobce je církevní právnickou osobou, která je součástí římskokatolické církve, registrovanou osobou v České republice soud vzal za prokázané z potvrzení Ministerstva kultury České republiky z 1. 1. 1994 a ze 14. 11. 1996 ve spojení s potvrzením Konference vyšších představených mužských řeholí v České republice z 27. 2. 2014 a z 7. 12. 2015, z výpisu z Rejstříku evidovaných právnických osob z 12. 3. 2014. Žalobce je tedy totožný s právnickou osobou označovanou v některých starších dokumentech pod názvem “Das Klosterstift zu Raigern“ (č.l. 2.), Klášter Rajhrad, Benediktinské opatství svatých patronů Evropy Rajhrad atd. Jedná se o právnickou osobu, jejíž právní kontinuita nebyla přerušena.
29. Ze shodných tvrzení žalobce a prvního žalovaného soud vzal za prokázané, že žalobce před podáním žaloby žalovaného 1) nekontaktoval, nezpochybňoval jeho vlastnické právo k předmětným nemovitostem, nárok na vydání nemovitého majetku žalobce uplatnil u prvního žalovaného výzvou z 18. 12. 2013, což vzal soud za prokázané z přílohy č. 16 -přípisu žalobce z 18. 12. 2013, stejně jako reakci prvního žalovaného z 6. 1. 2014.
30. Po skutkové stránce byla věc mezi účastníky de facto nesporná. Žalobce se domáhal určení vlastnictví státu ohledně nemovitostí, pozemků zapsaných na dvou listech vlastnictví pro obec Popovice a obec Rajhrad, které tvořily součást jeho historického majetku, tuto skutečnost dokládal listinami, které nebyly po provedení dokazování až na specifikované výjimky zpochybňeny účastníky na straně žalované. Nicméně, i když v žalobě byly odňaté pozemkové parcely identifikovány údaji, pod nimiž byly evidovány ve vložkách pozemkových knih a knihovních vložkách zemských desek, byly označeny znaky z doby jejich odnětí, nebylo pochyb o tom, co žalobce učinil předmětem sporu o určení vlastnictví. Doplnění žaloby k námitkám absence totožnosti historického majetku s nárokováným majetkem a vyhotovení oddělovacích geometrických plánů by dle soudu nebylo s ohledem na prezentované závěry účelné, přineslo by další prodloužení tohoto řízení, stejně tak jako zvýšené náklady, které se soudu jevily neekonomické vzhledem k zamítnutí žaloby a důvodům tohoto zamítnutí.

31. Soud dále poukazuje na ust. § 121 o.s.ř., dle něhož nemusí být prokazovány skutečnosti známé soudu z úřední činnosti. Takovou skutečností je i zpráva Ministerstva kultury České republiky ze 17. 2. 2016, která byla soudu předložena ve věci vedené u podepsaného soudu pod sp.zn. 5 C 275/ 2015 stranou žalující Cisterciánským opatstvím Porta Coeli, v níž ministerstvo k žádosti Okresního soudu v Blansku sdělilo ohledně možnosti konkretizace majetku, za nějž Římskokatolická církev obdržela finanční náhradu dle zákona č. 428/2002 Sb., o způsobu určení finanční náhrady dle tohoto zákona, že “finanční náhrada je paušální, její výše byla stanovena v relaci k té části původního církevního majetku, který se oprávněným osobám nevydává, protože nesplňuje podmínky stanovené pro vydání dle § 6 až 8 zákona č. 428/2002 Sb. Rozdíl mezi hodnotou původního církevního majetku a hodnotou původního církevního majetku, kterým může vydat Státní pozemkový úřad a Lesy České republiky, činí součet finančních náhrad pro dotčené církve a náboženské společnosti. Na výši finanční náhrady nemá vliv, kolik majetku a v jaké hodnotě bude skutečně vydáno oprávněným osobám. Vzhledem ke konstrukci finančních náhrad nelze dle sdělení předem určit, zda je určitá věc pokryta finanční náhradou či nikoliv. Primárně však musí být určeno, zda se vydá či nevydá. Pokud věc vydána být může, platí, že není pokryta finanční náhradou. Pokud některá věc z původního církevního majetku vydána být nemůže, platí, že je vypořádána formou finanční náhrady. Předem tedy neexistoval seznam věcí, které mohou být vydány, ani seznam věcí, které vydány být nemohou. Z hlediska zákona č. 428/2012 Sb. nemůže nastat situace, aby některá věc původního církevního majetku byla vypořádána jak naturální restitucí, tak finanční náhradou.“ Toto sdělení bylo podepsáno Ing. P.B., ředitelkou odboru církví Ministerstva kultury České republiky.
32. Soud dospěl po provedeném dokazování k závěru, že označené nemovitosti náleží k historickému majetku žalobce, který se na základě § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů, ve znění nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 29.5.2013 sp. zn. Pl. ÚS 10/13, publikovaného pod č. 177/2013 Sb., domáhá určení, že vlastníkem specifikovaných nemovitostí je Česká republika.. Předmětné nemovitosti byly žalobci jako vlastníku bez náhrady odňaty státem, na základě rozhodnutí Ministerstva zemědělství z 10.3.1948, k 9.12.1955 byly přiděleny do vlastnictví státu – Správy školního lesního hospodářství fakulty lesnické v Brně. Poté přešlo právo hospodaření na Vysokou školu zemědělskou v Brně, jež své právo vykonávala s majetkem státu do účinnosti zákona č. 111/1998, kdy přešlo právo hospodaření na MŠMT jako ústřední orgán státní správy, které rozhodlo o přechodu majetku státu na žádost univerzity do vlastnictví veřejné vysoké školy. Žalovaný 1) na pozemcích hospodaří jako vlastník, užívá pozemky, které potřebuje k zajištění vzdělávací, vědecké, výzkumné a dalších činností, chová se k nim s péčí řádného hospodáře, investuje nemalé finanční prostředky do výstavby a obhospodařování pozemků, jež jsou oploceny a tvoří areál bažantnice., u 2 pozemků jsou součástí těchto pozemků stavby. Před uplatněním restitučního nároku v roce 2013, tedy i v době vydání rozhodnutí ústředním orgánem státní správy, žalovaný 1) nebyl informován žalobcem o tom, že užívá jeho historický majetek.
33. Po právní stránce žalobce a žalovaní zaujímají zcela odlišná, protichůdná stanoviska, která byla detailně popsána.
34. Dle § 1 zákona č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi (dále jen „ZMV“), ve znění nálezu pléna Pl. ÚS 10/13, tento zákon upravuje zmírnění některých majetkových křivd, které byly spáchány komunistickým režimem církvím a náboženským společnostem, které jsou ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona státem registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi dle jiného právního předpisu (dále jen registrované církve a náboženské společnosti), v období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 a vypořádání majetkových vztahů mezi státem a registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi. Zákon nabyl účinnosti dne 1.1.2013.

35. Dle § 3 odst. 1 písm. b) ZMV oprávněnou osobou je právnická osoba zřízená nebo založená jako součást registrované církve a náboženské společnosti za podmínky, že v rozhodném období utrpěla tato osoba či její právní předchůdce majetkovou křivdu v důsledku některé ze skutečností uvedených v § 5.
36. Dle § 5 odst. 1 písm. a) ZMV skutečnostmi, v jejichž důsledku došlo v rozhodném období k majetkovým křivdám, jsou odnětí věci bez náhrady postupem podle zákona č. 142/1947 Sb., o revizi první pozemkové reformy nebo dle zákona č. 46/1948 Sb., o nové pozemkové reformě (trvalé úpravě vlastnictví k zemědělské a lesní půdě).
37. Dle § 18 odst. 1 ZMV oprávněná osoba může podat u soudu žalobu o určení vlastnického práva státu z důvodu, že věc z původního majetku registrovaných církví a náboženských společností byla přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona převedena nebo přešla z majetku státu do vlastnictví jiných osob v rozporu s ust. § 3 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby nebo v rozporu s ust. § 29 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona; lhůta pro uplatnění výzvy k vydání věci počne běžet dnem nabytí právní moci rozhodnutí, kterým bylo určeno vlastnické právo státu.
38. Dle § 29 zákona č. 229/1991 Sb., zákona o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění účinném do 31. 12. 2012, majetek, jehož původním vlastníkem byly církve, náboženské společnosti, řády a kongregace, nelze převádět do vlastnictví jiným osobám do přijetí zákonů o tomto majetku.
39. Soud posuzoval aktivní legitimaci žalobce k vedení tohoto sporu a dospěl k závěru, že žalobce splňuje podmínky osoby oprávněné při naplnění majetkové křivdy za podmínek ust. § 5 písm. a) ZMV.
40. Dle výkladu Ústavního soudu i Nejvyššího soudu České republiky (např. 28 Cdo 4946/2015 a 28 Cdo 5217/2015) omezení nakládání s věcmi příslušejícími původně církvím a náboženským společnostem nebránilo takovým změnám v osobě vlastníka, jež se neprotivily smyslu majetkového vyrovnání s církvemi (viz nálezy pléna Ústavního soudu 1. 7. 2010, sp.zn. Pl. ÚS 907, bod 38 a ze dne 29. 5. 2013, sp.zn. Pl. ÚS 10/13 bod 292. Na toto východisko navazuje i Nejvyšší soud ve svém rozsudku z 24. 2. 2016 sp.zn. 28 Cdo 4946/2015. Je nepochybné se zřetelem k ust. § 29 zákona o půdě, že církve mohly důvodně očekávat, že zákonodárce přistoupí ke zmírnění majetkových křivd, jež na ní byly spáchány v době nesvobody, konkrétní podoba vyrovnání s církvemi, a to zejména poměr naturální restituce historického majetku vůči finanční náhradě ovšem zůstal v rozhodující míře otázkou politickou, přičemž právě k zachování adekvátního prostoru pro volbu prostředku odčinění minulého bezpráví sloužilo omezení dispozic s majetkem původně patřícím církvím zakotvené v § 29 zákona o půdě (nález pléna ÚS z 1. 7. 2010 Pl. ÚS 9/07 body 40 až 43, nález z 22. 2. 2011, sp.zn. I. US 2166/10, body 22 a 23. K pojetí § 29 zákona o půdě jako ustanovení, jež svým účelem nesměřovalo k ochraně subjektivních práv každého jednotlivého původního vlastníka blokováného majetku, nýbrž k zajištění podmínek pro předpokládané, leč obsahově nepředjímatelné vyrovnání s církvemi, srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky z 26. 6. 2002, sp.zn. 20 Cdo 1866/2000, usnesení Nejvyššího soudu ze 4. 12. 2000, sp.zn. 28 Cdo 4349/2007, popřípadě i z 21. 5. 2008, sp.zn. 28 Cdo 1492/2008, rozsudek Nejvyššího soudu České republiky z 1.6.2016 sp. zn. 28 Cdo 5217/2015. Legitimní očekávání církví se tak upínalo k vydání restitučního zákona, nikoliv již k tomu, že bude naturálně vydáno maximální množství blokáci dotčených statků, neboť tento problém byl předmětem diskrece zákonodárce. Nelze tedy dle názoru soudu spatřovat žádný zásah do legitimního očekávání žalobce v tom, že tyto nemovitosti se statusem historického majetku církve přeshly do vlastnictví žalovaného 1).

41. Soud při svém rozhodování rovněž dbal na to, aby ani v posuzované věci neztratil ze zřetele snahu o nápravu historických majetkových křivd.
42. Sluší se připomenout, že v případně majetku dle blokačního ust. § 29 zákona o půdě, majetek zde zmiňovaný nebyl v době přijetí a účinnosti zákona o půdě předmětem žádné restituce dle konkrétního, existujícího zákona, pouze byl zakázán převod tohoto majetku, přičemž se předpokládalo přijetí speciálního restitučního zákona, jímž se stal později právě zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů, ve znění nálezu pléna Ústavního soudu z 29.5.2013 sp. zn. Pl. ÚS 10/13, publikovaného pod č. 177/2013 Sb.
43. Dle § 101 odst. 5 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů, dnem 1. ledna 1999 přechází do práva hospodaření ministerstva majetek státu, ke kterému k tomuto dni příslušelo právo hospodaření vysokých škol uvedených v příloze č. 1 (mimo jiné i žalovaného 1). Ministerstvo písemně může rozhodnout po dohodě s veřejnou vysokou školou o přechodu tohoto majetku do vlastnictví příslušné veřejné vysoké školy; na žádost veřejné vysoké školy tak rozhodne vždy, jde-li o majetek potřebný k zajištění vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí činnosti při uskutečňování akreditovaných studijních programů. Rozhodnutí musí obsahovat název a sídlo veřejné vysoké školy, vymezení převáděného majetku a závazků k tomuto majetku a den, kdy majetek a závazky k tomuto majetku přecházejí na veřejnou vysokou školu. Na toto rozhodnutí se nevztahují obecné předpisy o správním řízení.
44. Dle § 101 odst. 7 zákona č. 111/1998 Sb. práva a závazky fakult, které jsou ke dni 1.1.1999 součástí vysokých škol uvedených v příloze č. 1 a č. 2, přecházejí na příslušnou vysokou školu.
45. Přechodem majetku náležejícího původně církvi ze státu na univerzitu v režimu zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, nebylo ohroženo zachování majetkového základu pro vypořádání s církvemi, neboť tento majetek nepozbyl svého statusu historického vlastnictví církví. K 1.1.1999 přešlo právo hospodaření s majetkem státu, které do 31.12.1998 příslušelo vysokým školám, na Ministerstvo školství. Vysoká škola uplatnila nárok na přechod majetku zákonným způsobem a z důvodů předvídaných zákonem o vysokých školách. V posuzované věci se jednalo o obligatorní přechod majetku státu do vlastnictví vysoké školy, majetek byl v rozhodnutí ústředního orgánu státní správy jednoznačným způsobem definován, přičemž soud z těchto rozhodnutí ministerstva dle § 135 odst. 2 o.s.ř. bez dalšího vycházel. Odkaz žalobce v souvislosti s rozhodnutím MŠMT soud nepovažoval za příléhavý za shodných důvodů, které specifikoval žalovaný 1).
46. Žalobce v průběhu tohoto řízení usiluje o výklad práva dle svého právního názoru, kdy zpochybňuje platnost přechodu vlastnického práva. **Na tomto místě je vhodné připomenout rovněž smysl a účel § 18 odst. 1 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi, a to úpravu aktivní legitimace oprávněných osob k podání žaloby o určení vlastnického práva proti státu, byla-li věc z původního majetku převedena na třetí osobu v rozporu se zákonem. Smyslem však nebylo rozšíření hmotně právních účinků blokačního ustanovení § 29 zákona o půdě (srovnej usnesení Ústavního soudu ze dne 6. února 2018 sp. zn. IV. ÚS 3668/17).**
47. **Blokační ustanovení § 29 zákona o půdě mělo po nezbytnou dobu zaručit možnost naturální restituce církevního majetku do doby, než bude přijat zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a nezakládá subjektivní právo oprávněné osoby na vydání konkrétního majetku. Přechodem dotčených pozemků ze státu na univerzitu nebyl porušen smysl restitučních zákonů – zejména zájem na odčinění některých majetkových křivd. Proto také soud považuje za správnou interpretaci tu, dle níž pod**

pojem „převod“ nelze významově podřadit „přechod“ vlastnického práva, v důsledku čehož jsou vyloučeny účinky blokačního ustanovení § 29 zákona o půdě.

48. V judikatuře Nejvyššího soudu i Ústavního soudu jsou jednoznačně objasněny předpoklady přechodu majetku do vlastnictví např. obcí, krajů, veřejnoprávních korporací, jakož i důsledky blokačního paragrafu § 29 zákona o půdě. Soud považuje za nepřiléhavou argumentaci žalobce o vlastnictví státu k předmětným pozemkům, jenž jsou předmětem tohoto řízení.
49. Ústavní soud v usnesení z 4.7.2017 III. ÚS 937/17 rovněž konstatoval ve vztahu k finančním náhradám a jejich hodnocení Nejvyšším soudem České republiky (srovnej rozsudek z 1.6.2016 sp. zn. 28 Cdo 5217/2017), že se jedná o hodnocení plně korespondující restitučnímu zákonodárství a jeho smyslu. Odkázal rovněž na důvodovou zprávu k návrhu zákona č. 428/2012 Sb. o účelu tzv. paušální náhrady představující sumu finančních náhrad určených pro všechny církve a náboženské společnosti za jejich původní majetek, který se v rozhodném období stal předmětem majetkové křivdy v důsledku některé z relevantních skutečností a nemá být dle tohoto zákona vydán.
50. **Rovněž judikatura Evropského soudu pro lidská práva vyžaduje poskytnutí náhrady za zbavení majetku, která je v rozumném poměru k tržní hodnotě majetku. Soud má za to, s ohledem na citovanou zprávu Ministerstva kultury, že žalobci jako součástí Římskokatolické církve se takto dostalo kompenzace, jejíž výši lze hodnotit jako souladnou se zásadou proporcionality.**
51. Pro úplnost se soud rovněž vyjádří k problematice vydržení vlastnického práva k předmětnému majetku, kterou ve svých vyjádřeních prezentovali žalovaní, jež tvrdili splnění zákonných předpokladů pro vydržení vlastnického práva žalovaným 1. Žalobce tato stanoviska zpochybňoval v průběhu řízení s odůvodněním, že institut vydržení nelze v případě restitucí vůbec použít, případně, že žalovaný 1) nemohl být v dobré víře.
52. Soud má však za to, že ani okolnost existence restitučního zákona nevylučuje, aby se uplatnila obecná právní úprava vydržení vlastnického práva dle občanského zákoníku, zákona č. 40/1964 Sb. ve znění pozdějších předpisů. K vyloučení institutu vydržení neexistuje právní podklad, a pokud by restituční zákon chtěl snad vyloučit možnost vydržení majetku, učinil by tak výslovně, což se však nestalo. Není žádného ani materiálního důvodu, aby byla oprávněná osoba dle restitučního zákona tak výrazně zvýhodněna na úkor vydržitele držícího majetek v dobré víře, neboť bylo nepochybně v moci oprávněné osoby vydržení zabránit, pakliže se chovala v souladu s elementární zásadou *vigilantibus iura skripta sunt*, což lze po oprávněné dle názoru tohoto soudu oprávněně požadovat.
53. Žalovaný 1 byl po celou vydržecí dobu zapsán na základě nabývacích titulů v katastru nemovitostí jako vlastník tohoto majetku, věřil v oprávněnost své držby a nabytí vlastnického práva. Pokud by z hlediska dobré víry nabyvatele měla hrát roli okolnost, zda je katastr nemovitostí při provádění zápisu vlastnického práva oprávněn zkoumat, zda nedochází k porušení blokačního ustanovení zákona o půdě, bylo by v praxi v principu vyloučeno, aby někdo mohl nabytí vlastnického práva k majetku evidovanému v katastru nemovitostí vydržením. Jinak řečeno, pravomocí katastrálního úřadu nehrají z hlediska případného vydržení vlastnického práva k majetku evidovanému v katastru nemovitostí roli a nevylučují vydržení, respektive dobrou víru držitele (nabyvatele).
54. V této souvislosti je třeba poukázat na to, že žalobce, který se pokládá za vlastníka nárokovaného majetku, nepochybně mohl žalovaného 1 upozornit na to, že se jedná o jeho historický majetek, avšak nikdy tak před podáním žaloby neučinil. Kdyby tak byl žalobce učinil, nepochybně by vyvolal na straně žalovaného 1) automaticky nedostatek jeho dobré víry ve vlastnictví majetku a tím by znemožnil vydržení tohoto majetku žalovaným 1). Na takové, ryze

neformálních zpochybnění dobré víry žalovaného 1) žalobce nepotřeboval znát restituční zákon předjímaný ust. § 29 zákona o půdě, neboť stačilo na tuto skutečnost pouze upozornit. Soud má za to, že chování každého potenciálního restituenta dle výše uvedené právní zásady lze po něm oprávněně požadovat i v situaci, kdy doposud neexistuje speciální restituční zákon, je-li takový restituční zákon výslovně předjímán právním předpisem, zde tedy ust. § 29 zákona o půdě a současně existuje zákonný zákaz převodu historického majetku. Žalobce tedy mohl a měl neformálně přinejmenším upozornit žalovaného 1) v průběhu vydržecí doby, kdy bylo vlastnictví žalovaného 1) zapsáno ve veřejném seznamu, na skutečnost, že se jedná o jeho historický majetek, jehož převody jsou až do přijetí speciálního restitučního zákona zapovězeny, což žalobce samozřejmě nepochybně věděl, neboť tento historický majetek v minulosti vlastnil po celá staletí a zároveň věděl o existenci blokačního ust. § 29 zákona o půdě. Pokud tak žalobce neučinil, nemůže se dle názoru soudu s úspěchem dovolávat nemožnosti vydržení vlastnického práva žalovaným 1) s odůvodněním, že neměl žádnou formální možnost zabránit převodu či přechodu takového majetku uskutečněného dle jeho tvrzení s blokačním ust. § 29 zákona o půdě.

55. Žalobce opakovaně konstatoval, že dle jeho názoru je bezpředmětné zabývat se v řízení o určovací žalobě podané dle zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi o změně některých zákonů, ve znění nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod číslem 177/2013 Sb., otázkou případné zastavěnosti pozemku, což odůvodňoval tím, že proces vydání majetku dle restitučního zákona je dvoustupňový. Tak jako žalování, tak i soud s touto replikou a s jejím zdůvodněním nesouhlasí, neboť má za logické, že pakliže jsou dány okolnosti, které ze zákona brání vydání majetku (zastavěnost pozemků) je třeba již v řízení o určovací žalobě vycházet z toho, že zde tyto okolnosti budou nejen nyní, ale i v budoucnu, tj. v době, kdy by mělo případně dojít k vydání majetku ze strany státu oprávněné osobě.
56. Důvodem, proč nelze od konkrétních okolností ze zákona bránících vydání majetku odhlížet již v řízení o určovací žalobě, je skutečnost, že by nedávalo žádný smysl, aby bylo na jedné straně určeno soudním rozhodnutím, že vlastníkem určitého majetku je Česká republika (bez zřetele na zastavěnost pozemku) a na straně druhé se v další fázi procesu vydávání majetku zjistilo, že tento majetek nelze pro zákonnou překážku vůbec oprávněné osobě vydat. Znamenalo by to, že v katastru nemovitostí zapsaný vlastník majetku přijde o své vlastnictví ve prospěch státu a současně přitom tento majetek nebude možno vydat oprávněné osobě pro zákonnou překážku, což soud považuje za zcela absurdní.
57. Přitom je nepochybné, že určovací žaloba podaná dle ust. § 18 odst. 1 restitučního zákona proti aktuálnímu vlastníku slouží právě jen jako zákonný nástroj, nemá být účelem sama o sobě, tj. jejím cílem není, aby byl aktuálně evidovaný vlastník nemovitostí zbaven svého vlastnictví ve prospěch České republiky bez toho, aby tento majetek následně získala oprávněná osoba. Cílem je pouze to, aby byly vytvořeny právní předpoklady pro vydání majetku od státu.
58. Neoddělitelnost řízení o určovací žalobě od řízení o vydání majetku (zkoumání, zda nejsou dány překážky pro vydání majetku) v tomto smyslu nutně znamená, že již v řízení o určovací žalobě podané ve smyslu dle § 18 odst. 1 restitučního zákona je třeba brát v potaz okolnosti, jež brání budoucímu vydání majetku od státu. Jakkoliv jde o zvláštní typ určovací žaloby, je v tomto případě věcná aktivní legitimace církevní právnické osoby jako žalobce dána pouze v případech, kdy je založeno budoucí úspěšné uplatnění restitučního nároku ze strany žalobce. Je-li nepochybné, že úspěch restitučního nároku je vyloučen, nemůže být žalobě vyhověno.
59. Otázka zastavěnosti nárokových nemovitostí bránící vydání oprávněné osobě s ohledem na znění ust. § 8 restitučního zákona by dle názoru soudu měla být brána v potaz již v tomto řízení a soud se touto otázkou zabýval, neboť došel k závěru, že zde jsou okolnosti bránící vydání majetku právě dle § 8 ZMV tak, jak bylo prokázáno provedeným dokazováním.

60. Je nepochybné, že primárním účelem zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi byl účel restituční, v ust. § 5 jsou uvedeny tzv. restituční skutkové podstaty, jejichž naplněním došlo k majetkové křivdě, která měla být tímto zákonem odčiněna, přičemž se jedná o taxativní výčet postupů veřejné moci v rozhodném období, které zákon za majetkovou křivdu považuje, je věcí právně politické úvahy, vyjadřuje určité právní a hodnotové přesvědčení zákonodárce o aktech nastalých v minulosti s ohledem na dobovou úroveň ochrany základních práv, zejména majetkových práv. Klíčovou podmínkou naplnění restituční skutkové podstaty dle § 5 písm. a) ZMV byla absence vyplacení náhrady v rozporu se zákonem o pozemkových reformách. Dle dosavadních poznatků vyplacení náhrady však nebylo dosud v žádném případě zjištěno, oceňování převzatého majetku za účelem stanovení náhrady nebylo nikdy provedeno.
61. Soud má za to, že v dané věci je třeba chránit žalovaného 1, který předmětné pozemky nabyt od státu, přičemž je užíval po dobu nezbytnou k vydržení a choval se k nim jako vlastník, pozemky jsou ve 2 případech zastavěny a jsou součástí uceleného areálu žalované 1, nelze je tedy vydat oprávněné osobě dle §8 odst. 1 písm. a) ZMV. Je zde rovněž překážka pro vydání pozemků v rámci majetkového vypořádání s církvemi, neboť pozemky tvoří součást nedělitelného funkčního celku se stavbou dle § 8 odst. 1 písm. a) ZMV (srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu České republiky z 17.6.2015 sp. zn. 28 Cdo 4086/2013, ze dne 24.8.2015 sp.zn. 28 Cdo 3574/2014, nález Ústavního soudu z 14.6.2000 sp. zn. II. ÚS 78/98).
62. Soud v tomto případě poskytl ochranu právům účastníka řízení na straně žalované, a to žalovanému 1), rovněž i na základě dobré víry nabyvatele v zápis do katastru nemovitostí, coby právní důsledek aplikace principu právní jistoty a ochrany nabytých práv a majetku ve smyslu čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.
63. Není tedy zpochybňována protiprávnost a křivda, která byla církvi nezákonným odebráním majetku způsobena, avšak vyhovění žalobě by vedlo paradoxně ke spáchání křivdy nové, další, jež by byla způsobena osobě stojící mimo církev či stát, osobě jednající v dobré víře, univerzitě zajišťující vzdělávání, vědeckou a výzkumnou činnost, vzdělávání další generace.
64. Pokud se týče charakteru žaloby ve smyslu dle § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb. (k této otázce se vyjádřil Nejvyšší soud, například v rozsudku již ze 7. 10. 2015, sp.zn. 28 Cdo 3468/2014, v němž uvedl, že „žaloba dle tohoto ustanovení není preventivní určovací žalobou dle § 80 písm. c) o.s.ř., nýbrž zvláštním návrhem určovací povahy, který se opírá o výslovné zákonné zmocnění, její úspěšnost tedy nelze podmiňovat prokázáním naléhavého právního zájmu“. Této skutečnosti si byl soud od počátku řízení vědom.
65. A nyní k námitkám, které uplatňovaly žalované strany s ohledem na nutnost akceptace principu obecné spravedlnosti ve vztahu k předmětu sporu a poskytnutí finanční náhrady, který má přímou souvislost s právní úpravou, jejímž cílem je zmírnit majetkové křivdy utrpěné církví v období komunistického režimu. Nepochybně se jednalo a jedná o otázku politickou, což je znovu třeba zdůraznit. Zákonodárce měl do doby přijetí zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi k dispozici dvě v úvahu připadající rovnocenné formy budoucích církevních restitucí, a to naturální restituci a restituci relutární neboli peněžní náhradu za historický církevní majetek odňatý v rozhodném období. Bylo přitom právě věcí zákonodárce, jaký vzájemný poměr těchto restitucí zvolí. Zvolil užší variantu naturální restituce, v zákoně označil za povinné osoby pouze stát a státem zřízené právnické osoby, přičemž povinnost jiných osob, na něž přešel majetek původně vlastněný církvemi a církevními právníky osobami, tento majetek oprávněné církvi či církevní právnické osobě vydat, nezaložil. Zákonodárce rovněž vyloučil z okruhu povinných osob subjekty veřejnoprávní a soukromoprávní, což je zřejmé i z důvodové zprávy k tomuto zákonu, kdy předmětem vydání musí být výhradně majetek státu.
66. **Z okruhu povinných osob byly vyloučeny subjekty, u nichž hrozilo, že by jim odejmutí majetku mohlo způsobit významné škody. Jinými slovy zákonodárce při přijímání**

zákona č. 428/2012 Sb. do výčtu povinných osob obsaženého v § 4 daného předpisu nezařadil mimo jiné ani vysoké školy. Ačkoli tedy i vysoké školy mohou vlastnit, stejně jako obce či kraje významnou část původního majetku registrovaných církví a náboženských společností, nemohou být povinnými osobami.

67. Vzhledem k přechodu předmětných nemovitostí do vlastnictví žalovaného 1) nemůže oprávněná osoba již vznést nárok na jejich vydání dle zákona č. 428/2012 Sb.
68. Soudu nezbývá než doplnit, že zákonodárce vycházel z výlučné odpovědnosti státu za majetkové křivdy způsobené oprávněným osobám v rozhodném období, přičemž vyloučení vysokých škol z okruhu povinných osob bylo především rozhodnutím politickým.
69. To však neznamená, že se církvím, a mezi nimi i žalobci, nedostalo náhrady za majetek, který podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi nelze vydat, ať již z různých důvodů, které zákon předpokládá. Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi kromě restituce naturální upravil restituci relutární, která byla po provedení kvalifikovaného odhadu současné hodnoty původního majetku v zákoně vyjmenovaných registrovaných církví a náboženských společnostech, který se stal předmětem majetkové křivdy v rozhodném období, vypočtena právě jako rozdíl mezi celkovou hodnotou původního církevního majetku a hodnotou majetku, který nebude moci být vydán. Tato peněžitá náhrada, jak je uvedeno i ve zprávě Ministerstva kultury, představuje náhradu právě za majetek původně církvemi a církevními právními osobami vlastněný, kterým byl v rozhodném období odňat a který podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi není možno vydat. Ústavní soud ve své dřívější judikatuře dovodil určité legitimní očekávání církví, v žádném případě však obecně ve smyslu práva na znovunabytí jakéhokoli původního církevního majetku.
70. Na základě všech uvedených důvodů soud neshledal možnost vyhovět podané žalobě, proto žalobu zamítl výrokem I.. Je nesporné, že na výši finanční náhrady nemělo vliv, kolik majetku a v jaké hodnotě bude skutečně oprávněným osobám vydáno. Z komplexního pohledu se tedy soudu nejvíce řešení uplatněného nároku jako nespravedlivé vůči žalobci. Další dokazování dle návrhu žalobce by již nebylo způsobitelné v ničem změnit závěry soudu.
71. Procesně úspěšným žalovaným soud přiznal náhradu nákladů řízení výrokem II., III. Soud nepřistoupil k aplikaci ust. § 150 o.s.ř. z důvodů, jež budou specifikovány níže.
72. O náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi žalobcem a žalovaným 1) soud rozhodoval dle § 142 odst. 1 o.s.ř. Právnímu zástupci žalované náleží odměna za poskytnuté právní služby, úkony právní pomoci dle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 3 advokátního tarifu. Za každý z 8 úkonů (převzetí a příprava zastoupení, podání vyjádření- 3x, účast u jednání soudu 4x) náleží odměna ve výši 3.100 Kč (8x3.100 Kč). Ke každému úkonu právní služby byl přiznán dle § 13 odst. 3 RP á 300 Kč, tedy 8x300 Kč a dle § 137 odst. 3 o.s.ř. 21% náhrada DPH ve výši 5.712 Kč. Celkem bylo žalované 1) na náhradě nákladů řízení přiznáno 32.912 Kč.
73. O náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi žalobcem a druhým žalovaným bylo rozhodnuto dle § 142 odst. 1 o.s.ř. s přihlédnutím k vyhlášce č. 254/2015 Sb. za použití § 151 odst. 3 o.s.ř. Byla přiznána náhrada nákladů řízení procesně úspěšné žalované 2) v celkové výši 3.227 Kč za 7 úkonů právní služby, písemné vyjádření ve věci, 3x přípravu na jednání a 3x účast na jednání, tj. 7x300 Kč. Soud přiznal i náhradu cestovního dle předložených dokladů na trase Vyškov – Brno (70 km), tj. cestovní náklady ve výši doložené kopií velkého technického průkazu použitého motorového vozidla Škoda Octavia a Hunday i30 (prům. spotřeba 5,4 l/100 km, cena benzínu 95 29,50 Kč/1 l), (3,7 l/100 km a ceně nafty 29,80 Kč/1 l) při základní náhradě dle vyhl. č. 440/2016 Sb. a č. 463/2017 Sb. za 3 cesty na jednání soudu.

74. Soud při svém rozhodování o náhradě nákladů řízení vycházel z judikatury Ústavního soudu, z níž lze poukázat na jeho nálezy ze dne 5. 11. 2008, sp. zn. I. ÚS 2862/07, podle něhož „Základní zásadou, která ovládá rozhodování o náhradě nákladů civilního sporného procesu je zásada úspěchu ve věci, vyjádřená v § 142 odst. 1 o. s. ř. V této zásadě se promítá myšlenka, že ten, kdo důvodně bránil své subjektivní právo nebo právem chráněný zájem, by měl mít právo na náhradu nákladů, jež při této procesní činnosti účelně vynaložil, proti účastníku, jenž do jeho právní sféry bezdůvodně zasahoval. S vědomím faktu, že zásada úspěchu ve věci má, jak uvedeno, hlubší souvislost se strukturou a funkcí civilního sporného procesu, by měl soud vždy přistupovat k interpretaci a aplikaci § 150 o. s. ř., jenž tuto zásadu umožňuje v konkrétním výjimečném případě prolomit. Tento požadavek plně platí pro hledání smyslu slov citovaného ustanovení, podle něhož nepřiznání náhrady nákladů řízení může být jenom výjimečné a mohou jej ospravedlnit jen důvody zvláštního zřetele hodné. Ustanovení § 150 o.s.ř. tedy neslouží ke zmírňování majetkových rozdílů mezi procesními stranami, ale k řešení situace, v níž je nespravedlivé, aby ten, kdo důvodně hájil svá porušená nebo ohrožená práva nebo právem chráněné zájmy, obdržel náhradu nákladů, které při této činnosti účelně vynaložil. Rozhodnutí, v souladu s nímž si ten, kdo v řízení uspěl, také ponese sám své náklady, se proto bude spravedlivým jevit především s ohledem na existenci okolností souvisejících s předprocesním stádiem sporu, s chováním účastníků v tomto stadiu, s okolnostmi uplatnění nároku apod.“. V nálezu Ústavního soudu ze dne 23. 9. 2010, sp. zn. III. ÚS 1840/10, se dále uvádí, že „při zkoumání existence důvodů hodných zvláštního zřetele je třeba přihlížet nejen k majetkovým, sociálním a osobním poměrům účastníků řízení, ale i k okolnostem, které vedly k zahájení řízení, k chování účastníků v průběhu řízení a stejně tak i k dalším relevantním skutečnostem, které určitým způsobem individualizují situaci účastníků řízení v tom směru, že si zasluhuje specifické zacházení ve smyslu citovaného ustanovení“.
75. Promítnutí výše citovaných závěrů Ústavního soudu do poměrů projednávané věci vede soud k přesvědčení, že důvody pro odepření náhrady nákladů řízení úspěšným žalovaným nejsou dány. Úvahy soudu se odvíjejí od vyložených důvodů, na jejichž základě soud žalobu zamítl. Nelze přehlédnout, že sám žalovaný 1) se na porušení práv žalobce nepodílel a při nabytí pozemků neporušil ustanovení jakéhokoliv zákona. Aplikace ust. § 150 o. s. ř. vůči žalovanému 1) je tedy vyloučena.
76. Poněkud jiné byly úvahy soudu při zvažování aplikace ust. § 150 o. s. ř. vůči žalovanému 2) coby organizační složce státu. Nelze přehlédnout, že žalobce ve sporu neuspěl zejména proto, že si nepočínal v souladu se zásadou „jen bdělým patří práva“. Je tomu tak proto, že námitku neplatnosti převodu majetku uvedenou v nynější žalobě, mohl žalobce uplatnit, neboť věděl, případně z výpisu z katastru nemovitostí vědět měl a mohl, že došlo k převodu majetku. Další okolností vylučující aplikaci ust. § 150 o. s. ř. je skutečnost, že naturálnímu vydání pozemků podle ZMV by bránily zákonné překážky spočívající v zastavenosti části pozemků a v tom, že jsou součástí uceleného areálu žalovaného 1) coby nedělitelného funkčního celku, přičemž těchto skutečností si žalobce měl být při podávání žaloby vědom. Lze tak uzavřít, že by bylo nespravedlivé, aby si úspěšní žalovaní 1) a 2) nesli náklady řízení ze svého, když rozhodnutí žalobce podat proti nim žalobu nemohli nijak ovlivnit. Jinými slovy řečeno, v posuzovaném případě nenastaly ve vztahu k žalovaným 1) a 2) žádné takové okolnosti případu, jež by odůvodňovaly odklon od zásady, že právo na náhradu nákladů řízení náleží úspěšnému účastníku.
77. Soud proto zavázal neúspěšného žalobce (§ 142 odst. 1 o. s. ř.) nahradit žalovaným jejich účelně vynaložené náklady řízení ve výši, jež je specifikována ve lhůtě dle § 160 o.s.ř., když pro aplikaci prodloužené lhůty splatnosti neshledal důvody.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení ke Krajskému soudu v Brně prostřednictvím Okresního soudu Brno-venkov.

Nesplní-li povinná strana dobrovolně včas a řádně povinnost uloženou vykonatelným rozhodnutím, lze se jejího splnění domáhat návrhem na výkon rozhodnutí, exekuci u obecného soudu povinného či prostřednictvím soudního exekutora.

Brno 19. března 2018

Mgr. Simona Hájková v. r.
předsedkyně senátu